

Att mäta korruption

Andreas Lennartsson
Johan Samuelsson
Tony Ottosson

Abstract

I denna uppsats genomförs en statistisk analys där fyra socialpolitiska teories förklaringskraft vad gäller förekomsten av korruption testas. Det huvudsakliga materialet utgörs av data från Quality of Government, Transparency International samt teorier från vetenskapliga artiklar. Uppsatsen är begränsad till EU-27-länderna för vilka data har sammanställts och redovisats i grafer. Teorierna testas mot ett korruptionsindex (CPI) och därefter följer en analys av respektive teori. Uppsatsen påvisar att det finns starka samband mellan samtliga teorier och korruptionsindex. Avslutningsvis konstateras att inga nya empiriska slutsatser kan dras, men att de uppmärksammade teoriernas validitet har stärkts. En diskussion om metodologiska överväganden och tillägg inför vidare forskning förs i slutet av uppsatsen.

Nyckelord: Korruption, pressfrihet, socialt kapital, effektivitet, CPI, Transparency International.

Antal ord: 7852

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syfte	3
1.2	Frågeställning	3
2	Metod	4
2.1	Material och källkritik.....	4
2.2	Definition av korruption.....	5
2.3	Beskrivning av den statistiska undersökningen	6
3	Teori	7
3.1	Pressfrihet.....	7
3.2	Social tillit	9
3.3	Förtroende	11
3.4	Effektivitet.....	13
4	4 Resultat	15
4.1.1	Graf 1.....	16
4.1.2	Graf 2.....	17
4.1.3	Graf 3.....	18
4.1.4	Graf 4.....	19
5	5 Analys	20
5.1	Pressfrihet.....	20
5.2	Social tillit	21
5.3	Förtroende till parlament	22
5.4	Effektivitet.....	23
6	Slutsats och diskussion	25
7	Referenser	27

1 Inledning

Få saker kan vara så avgörande för en demokratisk stats överlevnad som dess nivå av korruption. Gång på gång i media kan vi se hur varje fall av svensk korruption lyfts av media och ges stora rubriker och utrymme i media. Vi ser även hur utländska fall ofta lyfts när det sker på nationell nivå. Korruption är något som påverkar och berör människor. Det intresserar folk eftersom de påverkar deras vardag och hur de förhåller sig till varandra och till sitt samhälle. Går myndigheter att lita på, eller måste jag betala under bordet för att få den tjänst jag förtjänar?

Korruption är ett fenomen som har varit ett ständigt gissel vid alla samhällsbyggen och försök att förverkliga ideologier. Den har tagit olika former under människans historia och är i dag en högst aktuell politisk fråga. Korruption kan uppkomma på alla nivåer av ett samhälle och kan ta sig olika uttryck. För en vanlig medborgare i Sverige känns kanske korruption som något avlägset och främmande. Vi läser om det i tidningen ibland men utan att fästa någon större vikt vid vilka konsekvenser detta kan ha för oss. Men i vår omvärld finns det många länder som vittnar om vilka förödande följder korruption kan ha på samhället. Det är därför av stor vikt att området fortsätter forskas inom för att kunna få djupare förståelse i hur korruption uppstår och viktigast av allt, hur man utrotar den. Anledningen att vi valt just korruption som ämne beror främst på att det finns ett gemensamt intresse av att öka våra begränsade kunskaper i ämnet. Men även för att kunna bistå, om än lite, med att öka medvetenheten om korruptionens effekter.

I dag är det mest använda och accepterade måttet på korruption sammanställt av Transparency International (2013) och Sverige klassas som ett av världens minst korrumperade länder. För oss är korruption ett undantag i vardagen och något som inte ska eller får hända. I andra länder genomsyrar korruption samhället. Medborgarna litar inte på att samhället finns där för dem och tar de genvägar de kan när möjligheten erbjuds. Kanske är det därför så många forskare har intresserat sig för ämnet och försökt att förklara varför det sker. För den som är intresserad finns det oändligt antal avhandlingar och skrifter på området. Alla försöker på ett eller annat sätt bidra med en pusselbit och föreslå en lösning eller åtminstone en förklaring till varför korruption uppstår. Detta är i sig ett tydligt tecken på just hur komplext ämnet är.

I denna uppsats försöker vi ge ett bidrag till att sprida lite ljus över korruptionens mörker. Vi har testat fyra olika teorier, alla skapade med avsikten att förklara hur korruption uppstår, för att se hur bra de står sig. Med ett europeiskt perspektiv hoppas vi kunna säga något om hur trovärdiga dessa teorier är och om de är lämpliga att använda för fortsatt forskning. Fokus i uppsatsen kommer att ligga på att utförligt beskriva och pröva de teorier som presenteras. I slutet av uppsatsen kommer sedan en analys och slutdiskussion kring teoriernas duglighet.

1.1 Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att pröva fyra olika socialpolitiska teorier för att undersöka deras förklaringskraft vad gäller förekomsten av korruption. Genom en teoriprovande studie, och med hjälp av en statistisk analys, vill vi således undersöka i vilken utsträckning de utvalda teorierna kan förklara korruption i EU:s medlemsländer.

1.2 Frågeställning

I vilken utsträckning kan våra fyra utvalda teorier förklara korruption?

2 Metod

2.1 Material och källkritik

För att besvara vår frågeställning har vi därför valt att begränsa oss till fyra teorier som vi sedan har knutit till varsin statistisk variabel. All data har vi hämtat från Quality of Government (QoG), som är en öppen databas sammanställd av forskare vid statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet. Närmare bestämt har vi använt oss av kodboken "QoG Social Policy Data", som också är vår huvudsakliga sekundärkälla (Samanni et. al., 2012). Ur detta dataset har vi plockat ut fyra variabler som vi har behandlat som operationaliseringar av fyra respektive teorier. Från samma kodbok har vi även hämtat vårt korruptionsindex som de övriga variablerna sedan testas mot med hjälp av statistikprogrammet STATA.

Vårt korruptionsindex, *Corruption Perception Index*, beskrivs i närmare detalj under rubriken "definition av korruption". På samma sätt kommer vi utförligt att presentera de fyra teorier vi kommer använda oss av under rubriken "Teorier".

Det fyra variablerna kommer däremot presenteras i den här delen tillsammans med övrigt material som vi valt att använda. Hur själva analysen har gått till beskrivs under rubriken "Beskrivning av den statistiska undersökningen".

De fyra variablerna som ligger till grund för den statistiska analysen har vi valt att kalla: (1) "pressfrihet"; (2) "tillit till medmänniskor"; (3) "tillit till parlamentet"; och (4) "förvaltningens effektivitet". Dessa variabler har vi valt med hypotesen att de alla har ett betydande samband med ett lands korruptionsnivå. Vi har också valt att begränsa antalet undersökningsländer till EU-27. Sedan 2013 ingår även Kroatien i EU, men då kodboken grundar sig på data från 2012 har vi valt att anpassa oss efter det.

Transparency International (TI) är en av uppsatsens viktigaste källor då det är den organisationen som sammanställer vårt korruptionsindex, eller *Corruption Perception Index (CPI)*. TI klassificeras som en icke-statlig organisation vars huvudsakliga uppgift är att synliggöra korruption genom kartläggning och opinionsbildning (Transparency, 2014). Denna information används för att kunna bistå med konkreta rekommendationer för att minska korruption i allt från gräsrotsnivå till mellanstatlig nivå. Rent praktiskt sammanställer TI

studier av flera andra organisationer världen över för att på så sätt kunna skapa ett CPI-värde för de flesta av världens länder. TI garanterar politiskt oberoende och att deras donatorer och andra aktörer inte har någon makt att påverka deras arbete. TI har högt internationellt anseende och resultaten av organisationens rapporter används för att forma verktyg mot korruption (Li Bennich-Björkman, 2014; Transparency International, 2014).

Uppsatsens teorier har vi härlett från vetenskapliga artiklar som vi har hittat genom Lunds Universitets sökmotor *LubSearch*. Artikeln *Corruption, Political Allegiances, and Attitudes Toward Government in Contemporary Democracies* av Christopher Andreson & Yullya Tverdovas blev vi dock tipsade om efter att ha kontaktat Jan Torell, professor vid Lunds universitet. Artiklarna som teorierna bygger på är samtliga referentgranskade (peer-reviewed) och skrivna av erkända statsvetenskapliga forskare.

2.2 Definition av korruption

Eftersom vår huvudsakliga data består av Transparency International:s (TI) Corruption Perception Index (CPI) har vi utgått från organisationens definition av korruption. TI:s definition av korruption omfattar all form av maktmissbruk där en ledare som givits förtroende använder sin makt för någon form av privat vinning. Den korrupte behöver inte tjäna någonting finansiellt på tjänsten utan ersättningen kan ske genom att andra förmåner motages. Ifall det inte rör sig om utpressning, måste alltså någon form av gåva eller tjänst utbytas som gynnar aktören med makt för att handlingen ska kunna kallas korruption (Transparency International, 2014).

Denna definition ligger alltså till grund för de omfattande studier som tillsammans utgör CPI. Indexet grundar sig på olika undersökningar som kombinerar uppfattningen av korruption bland tjänstemän, analytiker och allmänheten. Länderna rangordnas efter den upplevda korruptionen i den offentliga sektorn på en skala från 0 till 10, där 0 är mycket korrupt och 10 betyder frihet från korruption (QoG, 2012).

Anledningen att studien endast väljer att mäta den upplevda korruptionen beror på att det nästan är omöjligt att mäta denna direkt. En rent empirisk studie av korruption hade i så fall nödgats mäta anmälda mutbrott eller uppdagade skandaler. Enligt TI skulle detta snarare mäta hur effektiv polismyndigheten eller media är på att upptäcka dessa brott och inte den faktiska, dolda korruptionen (Transparency International, 2014).

2.3 Beskrivning av den statistiska undersökningen

Genom att jämföra CPI med andra undersökningar och variabler har vi skapat grafer i statistikprogrammet STATA. Graferna visar hur sambandet mellan dessa variabler och korruption ser ut. Grafernas regressionslinjer indikerar hur starkt det linjära sambandet är medan punkterna med tillhörande landskoder visar hur länderna placerar sig jämfört med genomsnittet. Regressionssambandet säger däremot ingenting om det kausala sambandet mellan variablerna. Det är därför fullt möjligt att en variabel som saknar påverkan på korruption samtidigt kan korrelera med korruption av en ren tillfällighet. För varje graf har vi även gjort ett signifikanstest på korrelationen och med signifikansnivån 95 %. P-värdet visar sannolikheten att regressionssambandet har uppkommit av slumpmässig variation (Esaiasson et.al. 2012, s. 383). En närmare beskrivning av variablerna återfinns i resultatdelen innan graferna presenteras.

3 Teori

3.1 Pressfrihet

2013 producerade Lindita Camaj en artikel där hon presenterar en undersökning hon genomfört. Undersökningens syfte är att undersöka sambandet mellan en fri press och korruption. Dels för att ta reda på om det finns ett samband men också för att ta reda på hur det här sambandet ser ut. Hon genomförde en kvantitativ undersökning där hon tittade på 133 länder och mätte ett flertal variabler. Dessa kan delas in i två kategorier: vertikalt och horisontellt ansvarsutkrävande (Camaj, 2013, s.28).

Vertikalt ansvarsutkrävande syftar på ett politiskt system där ansvarsutkrävandet av de styrande förväntas ske på valdagen. Tanken är att massmedia under mandatperioden ska förse medborgarna med den information de behöver för att kunna fatta ett beslut när de röstar. Eftersom en enskild medborgare omöjligt på egen hand kan följa all vardagspolitik behövs ett starkt civilsamhälle och framför allt massmedia som kan granska det politiska arbetet åt medborgarna. Dessutom fungerar pressfrihet som en katalysator som underlättar för oppositionspartier att förmedla sina budskap. Oppositionspartier är tänkta att fungera som en kontroll då de har intresse av att lyfta fram eventuell korruption hos en sittande regering. Därmed bör politisk konkurrens vara något positivt (Camaj, 2013, s.25-26).

Civilsamhället förväntas ha en liknande funktion i stort, det vill säga att skapa ett klimat som främjar organisationer drivna av medborgare i syftet att finna och peka ut korruption. Detta är också en viktig del av det vertikala ansvarsutkrävandet. Även politiskt obundna organisationer behöver precis som oppositionella krafter nyttja massmedia som forum för att nå ut till medborgare så att dessa i sin tur kan skapa sig en mer upplyst uppfattning sätt när de väljer om regeringen ska få sitta kvar eller inte (Ibid, 201, s.26).

Utifrån detta antog Camaj tre hypoteser: (1) Förhållandet mellan pressfrihet och korruption bör vara starkare i ett samhälle med mer politisk konkurrens; (2) Förhållandet bör vara starkare i ett land med högt väljarantal; (3) Likväl bör detta gälla för länder med ett väl utvecklat civilsamhälle (2013, s. 25-26).

Horisontellt ansvarsutkrävande vilar på ett system av *checks and balances*. Detta system kan förklaras genom att parlamentet granskar regeringen och medborgarna granskar parlamentet.

Till skillnad från det vertikala systemet finns alltså här ytterligare en instans, vilken regeringens opposition är en del av, som också granskar makthavaren, det vill säga regeringen.

I detta system lever media och makthavare i en symbios där media är beroende av information och makthavarna av att sprida sina åsikter. Enligt Camaj ska detta ha en starkare effekt på länder med parlamentarism snarare än länder med presidentstyre även om denna symbios ser ungefär likadan ut i båda. Anledningen är att just parlamentet, inför vilket regeringen är ansvarig, har möjlighet att avsätta densamme om den upptäcks vara korrupt (Camaj, 2013, s.26) i en parlamentarisk stat.

Effekten av horisontellt ansvarsutkrävande är tänkt att förstärkas ytterligare av att landets rättsväsende är autonomt och fritt från politiskt inflytande. Tanken är att domstolsväsendet bör fungera som ytterligare en kontrollinstans bredvid parlamentet som kan granska dels parlamentet men också regeringen så att båda förblir fria från korruption. För att de ska kunna uppfylla sin funktion behöver domarna dock vara helt fria från politisk kontroll. Tanken är att rättsväsendet ska följa den rapportering som media gör och då prioritera fall av korruption som media uppmärksammar och som den allmänna opinionen är intresserad av. På så sätt finns alltså flera instanser som alla granskar varandra. (Camaj, 2013, s.27)

Med detta som bakgrund antar Camaj ytterligare två hypoteser: (1) Korrelationen mellan pressfrihet och korruption bör vara starkare i ett samhälle med parlamentarism än i ett land med presidentstyre; (2) Detsamma bör vara sant för länder med mer autonoma rättsväsenden än de med lägre (Camaj, 2013, s.27).

Efter att har redogjort för dessa variabeltyper genomför Camaj sin undersökning. Hon presenterar i sin slutsats att det fanns en stark korrelation mellan pressfrihet och korruption som säger att högre nivå av pressfrihet leder till en lägre nivå av korruption i ett land (Camaj, 2013, 35).

Enligt undersökningen finns det inget som stödde de tre första hypoteserna med undantag från valdeltagande. Såväl styrkan hos civilsamhället som nivån av politisk konkurrens har ingen bevisad påverkan på sambandet mellan pressfrihet och korruption. Snarare skulle politisk konkurrens, enligt datan, kunna leda till ökad korruption då det skapas fler tillfällen för korruption att ta vid. Civilsamhället har ingen signifikant påverkan då interaktionen mellan denna variabel och massmedia är marginell (Camaj, 2013, 35).

Undersökningen visar på att sambandet mellan pressfrihet och korruption är starkare i länder som villar på horisontellt ansvarsutkrävande, genom checks and balances. Detta stödjer de två sista hypoteserna om att parlamentarism och autonomt rättsväsende. Därmed har oberoende media större påverkan på korruption i ett parlamentariskt land än i ett med presidentstyre (Camaj, 2013, s.36-37). Slutsatsen som hon presenterar är att oberoende media har en högre indirekt påverkan på korruptionen i länder med starka institutioner som använder sig av horisontellt ansvarsutkrävande än vertikalt. (Camaj, 2013, 37).

3.2 Social tillit

De senaste decenniernas kanske mest uppmärksammade demokratiforskning är antagligen Robert Putnams forskning om socialt kapital. Nationalencyklopedin definierar innebörden av begreppet så här:

“En effekt av socialt kapital är att människor ömsesidigt litar på varandra och samverkar i positiv anda, vilket är till fördel för samhället och inte minst den politiska demokratin.” (Lindström, 2014).

Även om begreppet “socialt kapital” kanske oftast förknippas med Putnam, så är det viktigt att klargöra att det finns flera olika definitioner. Generellt sett, kan socialt kapital ses som ett brett sätt att mäta tillit mellan medborgare. Vi återkommer till en diskussion om tillit i den avslutande delen av uppsatsen.

I boken *Den fungerande demokratin* (1993) beskrivs demokratiseringsprocessen i Italien under 20 års tid, där norra Italien jämförs med södra Italien. Norra Italien, med sitt i dag fungerande lokala självstyre, förklaras bero på en stark historisk tradition av självstyrande småstater med civila och medborgerliga rättigheter. Detta har, till skillnad från i södra Italien, lagt grunden för ett starkt socialt kapital som i sin tur har underlättat en god demokratisk utveckling. I södra Italien har det däremot funnits en stark tradition av monarki och feodalism vilket har lett till ett lågt socialt kapital och på sikt en mindre lyckad demokratiseringsprocess med stor misstro och korruption som resultat (Lindström, 2014).

Några år senare publicerar Putnam *Den ensamme bowlaren* (2000) där han beskriver nedgången av socialt kapital i USA och vilka negativa effekter för demokratin detta har fört med sig. I båda böcker kommer han fram till att det sociala kapitalet har varit viktigt för den demokratiska utvecklingen. Han menar också att det sociala kapitalet i de västerländska demokratierna är på nedgång och att detta på sikt kan leda till ett hot mot demokratin (Ibid.).

I det här teoriavsnittet har vi valt att avgränsa oss till en något modernare forskning kring social tillit och korruption som i stället fokuserar på staten och policyprocesser snarare än medborgerligt engagemang. Nedan presenteras ett teoretiskt perspektiv av Bo Rothstein och Eric M. Uslaner, båda välrenommerade statsvetare och professorer. I artikeln ”All for one: Equality, Corruption and Social Trust (2011) börjar Rothstein och Uslaner med att understryka vikten av social tillit inom samhällsvetenskapen. Anledningen till det stora intresset för social tillit är att det tycks korrelera högt med flera andra variabler som anses eftersträvansvärda i ett samhälle. Social tillit, så som författarna använder termen, kan något förenklat mätas och tolkas som det värde vi redovisar på vår variabel ”tillit till medmänniskor” i resultatdelen. Social tillit handlar i varje fall om huruvida folket tenderar att anse att de flesta medmänniskor går att lita på. Hög social tillit på individnivå är förknippat med en mer positiv inställning till demokratiska institutioner, politiskt deltagande och

engagemang i föreningar. På ett makroplan har länder med hög socialt tillit större ekonomiskt utbyte med andra länder, större tillväxt och mindre brottslighet och korruption (Rothstein & Uslaner 2005, s. 41-42).

Vad är det då som skapar social tillit? Enligt författarna handlar det om jämlikhet. Dels ekonomisk jämlikhet men också en mer generell jämlikhet som är minst lika viktig och som handlar om att det ska råda lika chans för alla. Det sistnämnda är givetvis mer svårdefinierat och svårare att mäta än ekonomisk jämlikhet. Författarna har valt att fokusera på politiska reformer som syftar till att utjämna ojämlikheter på alla nivåer i samhället. Områden som lyfts fram som exempel är bland annat skolan, vård och socialförsäkring. Det är värt att notera att det är antalet reformer och initiativ från regeringen till den här typen av förändringar som står i centrum, inte ett slags de facto ”lika chans för alla”-tillstånd (Ibid., s. 42).

Vidare poängterar författarna vikten av hur dessa reformer är utformade och de urskiljer två välfärdsmodeller: den generella och den selektiva. De menar att generella välfärdsreformer är överlägsna de selektiva då det gäller att uppnå jämlikhet (Ibid., s. 43). Studiebidraget kan illustrera skillnaden mellan de båda modellerna. Ett generellt studiebidrag som vi har i Sverige erhåller alla som börjar studera på högskola, medan ett selektivt studiebidrag innebär att man först måste ansöka för att kunna få bidraget. Tanken med den selektiva modellen är att endast de som behöver bidrag ska få det.

En stat som i störst utsträckning begagnar sig av en selektiv välfärdsmodell tenderar att förvärra redan existerande klyftor i samhället, till exempel etniska, ekonomiska och sociala samtidigt som den universella tilliten minskar. Den generella modellen leder i stället till att människor börjar tro att man delar samma öde med varandra, oavsett de skillnader, till exempel klasstrukturer, som föreligger (Ibid., s. 43).

Idén om en generell välfärdsmodell är dock svår att implementera i samhällen där det inte redan finns en hög social tillit. I Dessa länder, till exempel postkommunistiska stater, har folket svårt att acceptera välfärdsreformer som även gynnar medelklassen. I stället yrkar man på en mer radikal omfördelning, som exkluderar de redan privilegierade. Ironiskt nog leder det faktum att man måste bevisa att man är fattig till ännu mer splittring och misstro vilket har stor påverkan på resultatet av dessa reformer. Detta är vad författarna kallar för en ”jämlikhetsfälla”, där reformer vars syfte är att utjämna skillnader i stället kan få motsatt effekt (Ibid., s. 44-45).

Den pessimistiska slutsatsen är att länder med hög ojämlikhet är mindre benägna att genomföra generella välfärdsreformer som leder till högre social tillit. På samma sätt är länder som redan har uppnått relativt mycket jämlikhet mer benägna att ha fler generella välfärdsreformer. Jämlikhet står alltså i början av det kausala sambandet för att uppnå hög social tillit och andra normativt eftersträvarvärda egenskaper, till exempel en opartisk och välfungerande statsapparat (Ibid., s. 44-45).

Författarna fortsätter med att göra en skillnad på *generell* (generalized trust) och *specifik* (particularized trust) tillit. Den förstnämnda typen står för en tillit som sträcker sig över etniska, ekonomiska och religiösa gränser, medan den sistnämnda tilliten bara återfinns inom subjektets egen kontext. Detta innebär att man mycket väl kan ha stor tillit till sina grannar och andra som har samma bakgrund som en själv, men att man inte litar på de som avviker på en eller flera punkter (Ibid., s. 45-46).

Att deltagande i frivilligorganisationer ska leda till högre jämlikhet i samhället har varit den mest accepterade förklaringen enligt författarna, men de menar på att det inte tycks finnas något empiriskt stöd för detta. I stället argumenterar de för att jämlikhet leder till att människor engagerar sig i civilsamhället, blir mer benägna att delta i politiken och gå med i föreningar. Betoningen ligger således snarare på politiska reformer som bäst kan skapa jämlikhet (Ibid., s. 48-49). Författarna kritiserar Putnam och andra statsvetare för att ha bortsett från vikten av jämlikhet i sin forskning och sina rekommendationer för att uppnå ökad social tillit (Ibid., s. 52).

I länder med låg tillit till medmänniskor och staten råder också en lägre benägenhet att betala skatt. Detta leder till en ond cirkel. Folk misstror staten att leverera den service man efterfrågar och vill därför inte betala skatt. Staten har i sin tur inte de resurser som krävs för att implementera de reformer som man annars hade kunnat göra. I länder med låg generell tillit föds således korruption och även om en generell välfärdsmodell har stöd av lagen, så finns det en stor risk att tjänstemän utnyttjar sin position och tar mutor. I Ungern är detta fallet, där flera jämlikhetsreformer är antagna men där implementeringen av reformerna har misslyckats. Gåvor och mutor blir i stället den nya normen. Korruption och ojämlikhet skapar misstro och leder till allt annat än stöd för en utökad implementering av reformer som skulle leda till att effektivare utplåna ojämnligheter (Ibid., s. 56).

Förklaringen till varför vissa länder har lyckats bättre, till exempel de nordiska länderna, är att dessa länder har en lång historia av jämlikhet och opartiskhet. I övergången till industrisamhället hade till exempel bönderna i Sverige redan stort självstyre i kontrast till det utpräglade feodalsystemet som rådde på kontinenten. Vidare har en opartisk, meritokratisk byråkrati i Max Webers anda etablerats tidigt vilket har underlättat sociala välfärdsreformer i början och mitten av 1900-talet (Ibid., s. 57-58).

Det sista som lyfts fram i artikeln är en statistisk jämförelse av ginikoefficienten (ett jämställdhetsmått) mellan länder över tid. Samma jämförelse är gjord med CPI och en tillitsvariabel från World Values Survey liknande den vi använder oss (vår variabel kommer från European Social Survey). Resultatet är att de flesta värden tenderar att vara stabila över tid vilket leder till den pessimistiska slutsatsen att förändring är mycket svår att åstadkomma (Ibid., s. 65-68).

Den övergripande slutsatsen av artikeln är att korruption är intimt förknippad med jämlikhet och tillit. Misstron som frodas och fäster sig där korruption råder, ja rentav blotta misstanken om korruption, är vidare väldigt svår att rentvå. Författarna har tagit upp en rad kritiska punkter som alla försvårar en lösning på korruptionsproblemet. De främsta rekommendationerna är, alla svårigheter till trots, att försöka utjämna ojämnligheter genom fler reformer (Ibid., s. 72).

3.3 Förtroende

För att analysera sambandet mellan ett lands korruption och befolkningens tillit till parlamentet mer detaljerat tar vi hjälp av redan existerande forskning om ämnet. För just dessa variabler har vi valt att ta hjälp av Christopher Anderson & Yullya Tverdovas artikel vid namn "Corruption, Political Allegiances, and Attitudes Toward Government in Contemporary Democracies" (2003). Forskarna är professor respektive forskarassistent med flera publikationer inom ämnena politik, ekonomi och sociologi (Christopher Anderson & Yullya Tverdova, 2003, s. 93). I artikeln beskrivs en komparativ studie där de använder sig av enkäter genomförda i 16 länder. Målet med studien är att öka kunskapen kring korruption, allmänhetens förtroende till styret samt att undersöka hur dessa står i relation till hur medborgarna har röstat. En slutsats som studien kommer fram till är att medborgares partiloyalitet har stor betydelse för deras förtroende för parlamentet och huruvida det är korrupt eller inte. Närmare bestämt betyder detta att om medborgaren stödjer den politiska majoriteten, är den också mindre benägen att se dess brister (Ibid., s. 102-105). Med vår data från Quality of Government är denna teori något vi dessvärre inte kan testa då partiloyalitet inte är uppmätt i deras dataset. Artikeln är för det inte mindre intressant för analysen eftersom många antaganden och resultat görs där befolkningen ses som en samlad grupp snarare än segregerad efter partiloyalitet.

Forskarna fastslår att en befolknings politiska förtroende är en viktig indikator för den politiska och demokratiska kulturen. Men detta samband mellan korruption och medborgares förtroende till styret är inte alltid så tydligt, då vissa faktorer kan häva denna effekt. Forskarna teoretiserar att kulturen kan fungera som en sådan hävande faktor, eftersom denna fungerar som ett filter vilken genom alla människor bedömer och motiverar sin omvärld. Ifall korruption enligt den kulturella kontexten ses som ett acceptabelt och relativt ofarligt medel att använda sig av kan förtroendevariablen bli missvisande, då sambandet till korruption minskar. Korruption kan enligt vissa kulturella filter ses göra offentliga tjänstemän mer hjälpsamma och effektivisera systemet då hämmande byråkrati kan undvikas (Ibid., s. 92-93). Forskarna menar dock att även om denna kulturella skillnad mellan länder kan spela in på resultatet av folkets politiska förtroende, så är effekten av det kulturella filtret inte tillräckligt stark för att helt utplåna korruptionens negativa effekt i deras studie (Ibid., s. 92).

Vanliga människors förtroende för landets styre kan påverkas av ofantligt många anledningar, men enligt Anderson & Tverdovas studie står detta förtroende oftast i tydlig relation till korruption. Korruption beskrivs underminera många fundamentala demokratiska rättigheter som ett sunt samhälle bygger på vilket sannolikt kan sänka förtroendet och skada styrets legitimitet i befolkningens ögon (Ibid., s. 93, 105).

Detta kan också kopplas till att korruption är betydligt vanligare i nybildade demokratier där samhället fortfarande är ostadigt. Forskarna beskriver hur övergången till demokrati kan vara en plågsam process för civilbefolkningen som leder till ekonomisk instabilitet och osäkerhet inför framtiden (Ibid., s. 105). Detta kan sannolikt förklara det speciellt låga förtroende som uppmätts i demokratier. Anderson & Tverdova menar att den existerande forskningen på sambandet mellan förtroende till styret och korruptionsnivån är (år 2003) otillräcklig och de drar därför inga konkreta slutsatser. Främst beror det på att de flesta undersökningar är gjorda

på fattiga länder vilket gör det svårt att avgöra hur generaliserbara deras teorier är (Ibid., s. 93).

3.4 Effektivitet

I en vetenskaplig artikel av Luminita Ionescu (2010) görs en djupgående analys kring vilka huvudsakliga konsekvenser korruption kan ha på ett land och dess rättsystem. Artikeln eftersträvar att uppmärksamma länken mellan bedrägeri och korruption till en ineffektiv statsapparat. En korrelation som enligt författaren är mycket starkt och som har flera beståndsdelar (Luminita Ionescu, 2010 s. 226).

För att skapa sig en bild av hur korruption kan förändra en stats effektivitet kan man titta närmare på de faktorer som tycks gå hand i hand med korruption. Försummande av demokratiska rättigheter är ett tydligt fenomen eftersom korruption fundamentalt vilar på ett orättvist rättsystem där en majoritet av befolkningen ofta diskrimineras (Ibid., s. 227). Denna orättvisa leder till ett lågt förtroende vilket tidigare i uppsatsen har konstaterats kunna påverka flera variabler. När människor känner sig orättvist behandlade blir de mindre benägna att följa och stödja samhällets regler. Vilket kan leda till att bedrägeri och skattefusk ökar inom både företag och privat vilket luckrar upp statens legitimitet och effektivitet.

Ett ojämlikt samhälle leder till en starkare känsla av grupptillhörighet där vissa i samhället anser sig tillhöra en särskild grupp och därför exkluderas från övriga medborgare. Detta skadar vidare sammanhållningen i ett samhälle där effekterna kan mätas i att den offentliga sektorn försämras i samband med ökande korruption (Ibid., s. 227-228). När experter bedömer en stats effektivitet är kvaliteten på den offentliga sektorn något som spelar en viktig roll. Även i denna artikel dras en parallell till de nordiska länderna då det teoretiseras att den låga korruptionen som råder där kan spåras till en tradition av social och ekonomisk rättvisa (Ibid., s. 228). Hur byråkratin är uppbyggd i ett land kan enligt Ionescu ha en central roll för hur lätt korruption har att bita sig fast i en samhällsstruktur. Eftersom korruption gärna gömmer sig i dold eller onödigt komplicerad byråkrati menar forskaren att en mer transparent stat med mindre reglerande policys har ett bättre skydd mot korruption.

Korruption, ett lands ekonomi och statlig effektivitet menar Ionescu ofta uppträder i en samexistens där det är svårt att utläsa något kausalt samband. En stat med hög korruption är med stor sannolikhet också ett fattigt land som också antas ha dålig statlig effektivitet (Ibid., s. 227). Detta leder till att det blir väldigt svårt för länder att effektivt minska korruptionen då de måste lösa landets ekonomiska problem och den statliga effektiviteten samtidigt. En anledning till detta samband är att kostnaderna för korruption är väldigt svåra att förutsäga, i fattiga länder kan det röra sig om stora summor som skadar landets ekonomi och hindrar den

ekonomiska utvecklingen. Avslutningsvis poängterar forskaren svårigheterna med att utrota den speciellt stora korruptionen eftersom denna kan leva kvar trots omfattande åtgärder (Ibid., s. 228-229).

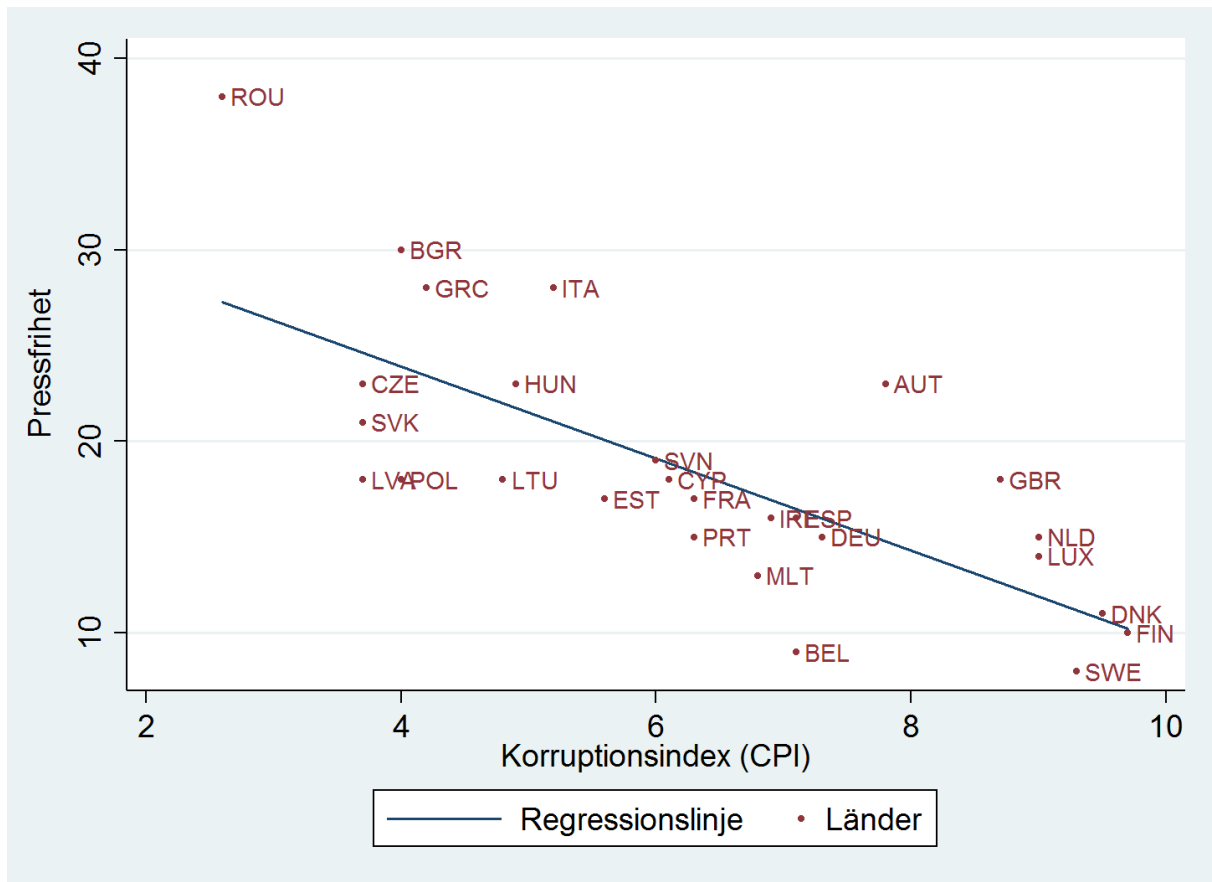
4 4 Resultat

I den här delen kommer vi att presentera en serie grafer som redovisar huvudvariabeln i varje teori. Dessa variabler kommer finnas på y-axlen medan en konstant korruptionsvariabel kommer finnas på x-axlen. På x-axlen har vi CPI, Transparency Internationals korruptionsindex. Denna skala går från 1-10 på våra grafer där tio betyder extremt låg korruption och där ett betyder extremt hög korruption enligt Transparency Internationals definition. Varje graf involverar en regressionslinje som visar medelvärdet i grafen. Avståndet mellan varje lands placering på grafen till regressionslinjen avgör alltså hur avvikande från genomsnittet resultatet för just det landet är.

Regressionen har i samtliga av våra grafer varit signifikant, vilket indikeras av att p-värdet är under 0,05. Graferna är också beskurna så att båda axlarna inte redovisas i sin fullständiga skala, utan de är i stället anpassade för värdena på analysenheterna. Hela skalan beskrivs i texten under respektive graf.

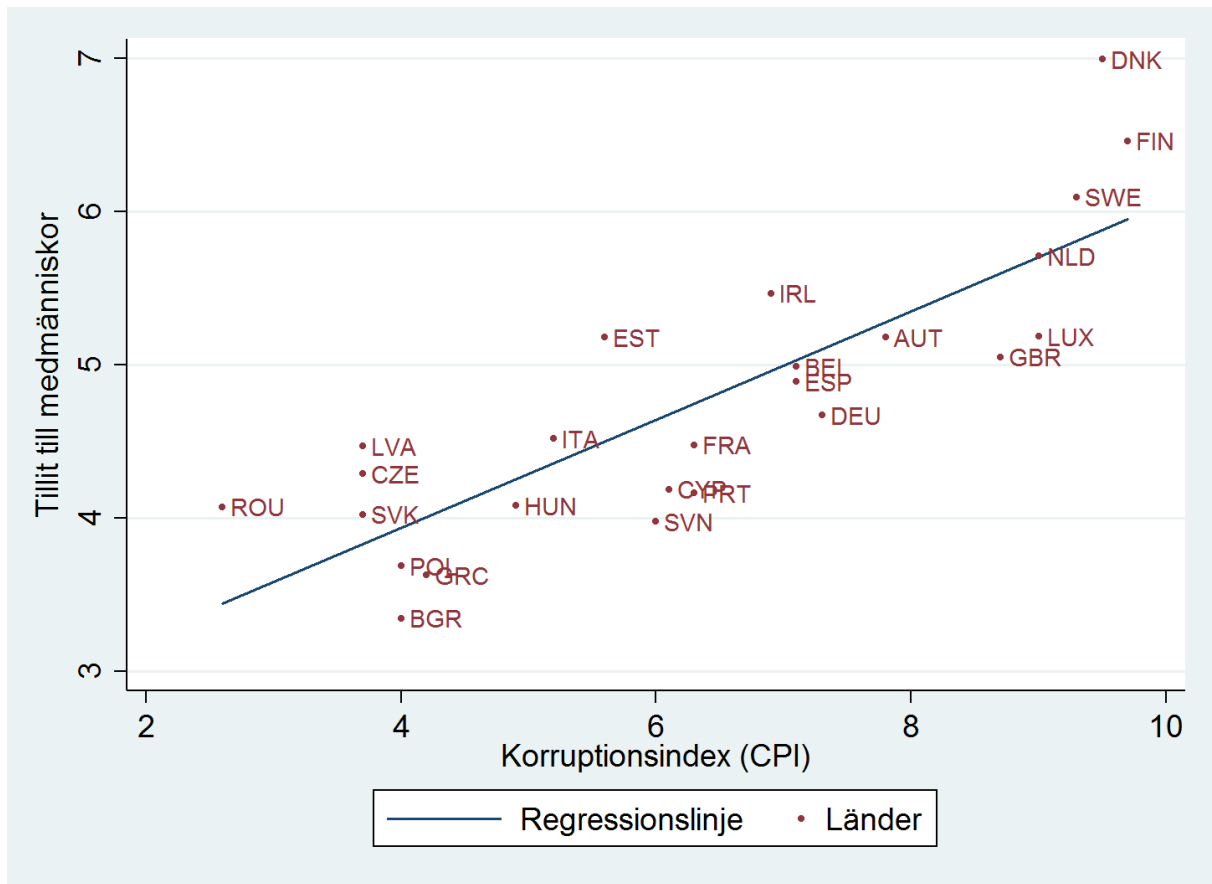
I analysdelen kommer vi att analysera dessa grafer utifrån tillhörande teoriavsnitt.

4.1.1 Graf 1.

Grafen visar på sambandet mellan varje lands CPI och “The press freedom index”, skapat av Freedom house för att mäta olika länders mått av pressfrihet. Detta index tittar på lagstiftning, politisk styrning, ekonomiskt inflytande och repressiva åtgärd. Indexskalan går från 0-100 där 0 innebär extrem hög pressfrihet och 100 innebär extremt låg pressfrihet (QoG 2012). På grafen visar y-axeln inte högre än 40 då inget av de undersökta länderna placeras högre. P-värdet för denna graf är 0,00.

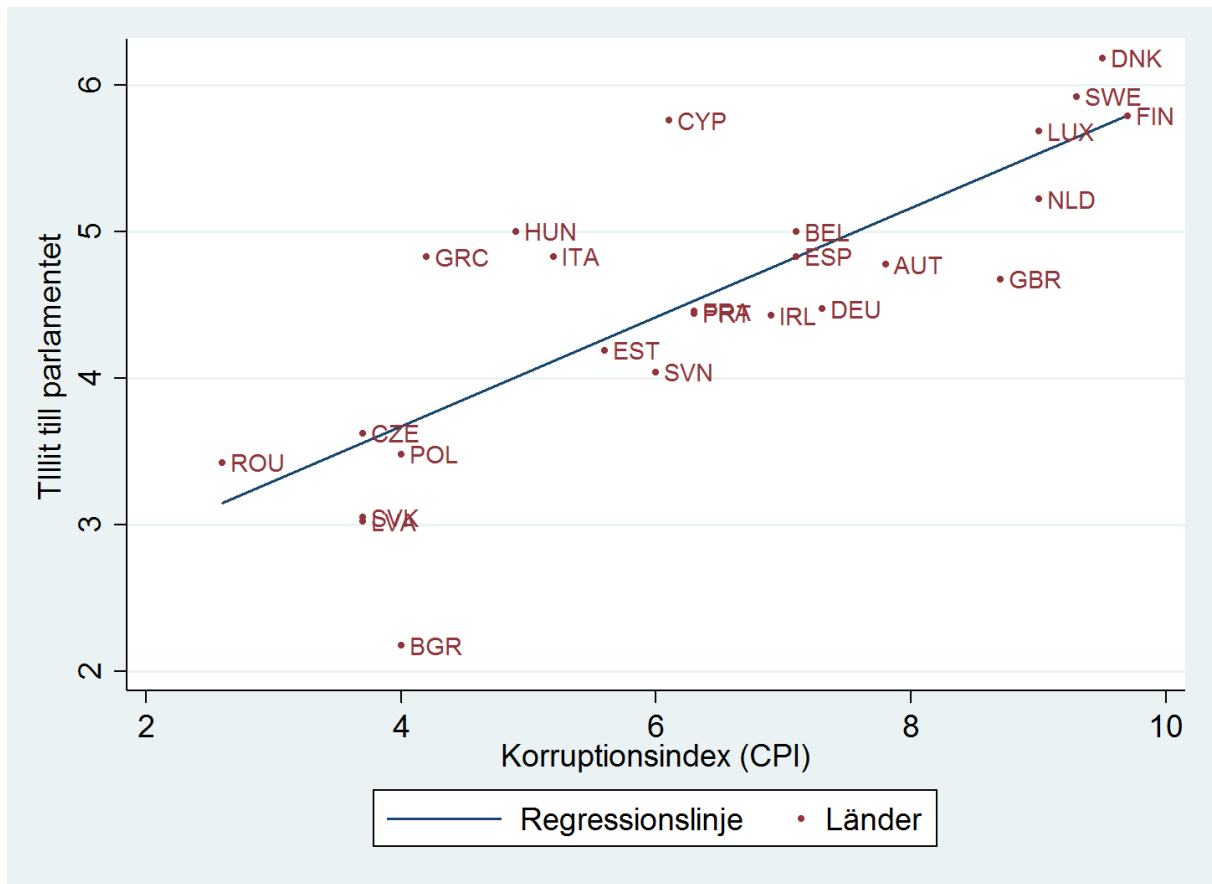
4.1.2 Graf 2.

Den andra grafen visar sambandet mellan varje lands CPI och variabeln "Interpersonal trust". Variabeln baseras på en enkätundersökning gjord av European Social Survey. De tillfrågade fick svara på en fråga om hur aktsamma de behöver vara när de interagerar med andra personer. Detta skede på en skala från 0-10 där 0 innebär att extrem aktsamhet bör vidtas och där 10 innebär att det allra flesta personer går att lita på (QoG 2012). Skalan på grafen visar bara från 3-7 då inget land hamnade över eller under de värdena.

P-värdet för denna graf är 0,00.

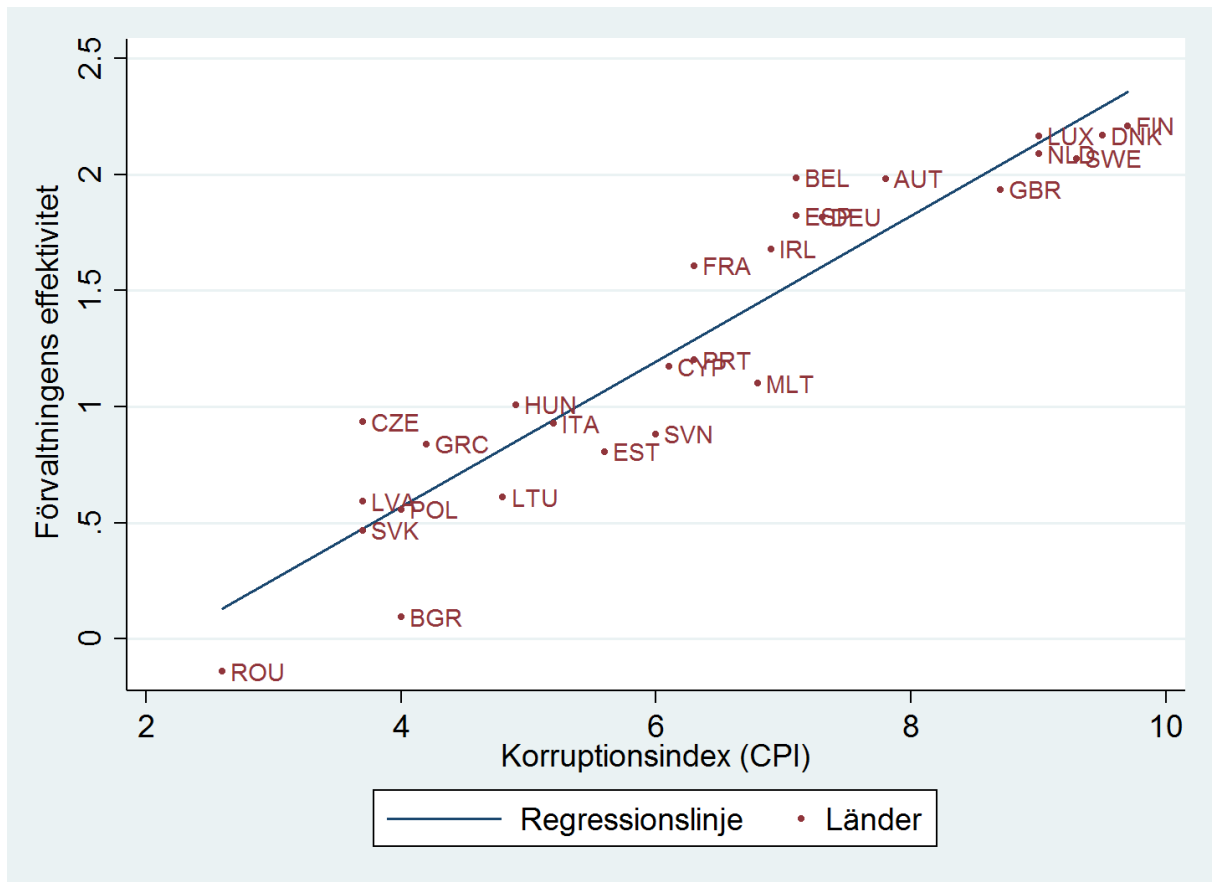
4.1.3 Graf 3.

Denna graf visar sambandet mellan varje lands CPI och variabeln “Trust in national parliament”. Denna variabel kommer också från en enkätundersökning gjord av European Social Survey . De tillfrågade fick svara på en fråga om hur mycket tillit de hade till sitt nationella parlament. Detta skedde på en skala från 0-10 där 0 innebär ingen tillit och 10 innebär fullständig tillit (Ibid. 2012). Skalan på grafens y-axel har bara med värdena 2-6,5 då samtliga av länderna befinner sig inom de värdena.

P-värdet för denna graf är 0,00.

4.1.4 Graf 4.

Den fjärde grafen visar sambandet mellan varje lands CPI och "Governance Indicators", vilket är Världsbankens index för att mäta bland annat hur effektiv en stats förvaltning är. Den visar en uppskattning på hur nöjda medborgarna är angående byråkratins kvalitet, leverantören av offentliga tjänster, offentliga tjänstemäns kompetens, offentliga tjänstemäns självständighet från politisk press och trovärdigheten för regeringens förmåga att hålla sig till policy. Detta är en del av en större undersökning Världsbanken genomförde med data hämtat från 31 olika källor skapade av 25 olika organisationer (Ibid. 2012). Indexskalan går från -2,5 till 2,5 där en högre placering betyder en mer effektiv förvaltning. Grafen visar inte värden under 0,25 på y-axeln då inget lands placering hamnade där.

P-värdet för denna graf är 0,00.

5 5 Analys

5.1 Pressfrihet

Vid närmare studier av graf 1 går det att utläsa ett negativt samband mellan pressfrihet och korruption. Med en korrelationskoefficient på -0.73 framgår det att ett land är mycket sannolikt att befinna sig långt ner på y-axeln om den befinner sig långt till höger på x-axeln. I alla fall betyder det att det finns ett tydligt samband mellan hög nivå av pressfrihet och låg nivå av korruption. Detta stämmer väl överens med Camajs teori om att god pressfrihet leder till mindre korruption.

Längst ner i högra hörnet på grafen finner vi Sverige, Finland och Danmark, EUs tre nordiska länder som alltså har lägst korruption och den bästa pressfriheten relativt övriga länder (förutom Belgien). Länderna är kulturellt och politiskt väldigt lika. Samtliga av dessa länder är parlamentariska och utgör enligt teorin system med horisontellt ansvarsutkrävande. I Sverige är regeringen direkt ansvarig inför riksdagen och riksdagen inför medborgarna. Politiker har ingen dömande makt utan den ligger hos domstolarna. Detta är även sant för de andra två nordiska länderna och helt i linje med Camajs teorier.

Sverige får utmärkta betyg på pressfrihet. Lägst av samtliga länder i vår undersökning men det är också tydligt att Finland och Danmark båda har lägre korruptionsgrad, om än inte med mycket

Sveriges får utmärkta betyg på pressfrihet. Lägst av samtliga länder i vår undersökning men det är också tydligt att Finland och Danmark båda har lägre korruptionsgrad, om än inte med mycket. Varför Sverige skiljer sig från de andra två är svårt att avgöra med tanke på hur lika deras politiska system och kulturer är.

I den andra änden av grafen är spridningen av länderna i förhållande till regressionslinjen stor. Rumänien är den mest extrema avstickaren, men även Lettland, Polen och Bulgarien. Intressant nog är samtliga av dessa länder mer eller mindre presidentstyrda, inte parlamentariska. Under 1900-talet var också alla lydstaterna under Sovjetunionen. Presidentstyre innebär att presidenten är direktvald av medborgarna och vertikalt ansvarsutkrävande sker. Det är tänkbart att det är en följd av åren som kommunistiskt och totalitärt styre. Medborgarna är vana vid att ha en stark och tydlig ledare och korruption är kulturellt delvis etablerad.

Samtliga av de fyra länderna ligger alla, men främst Rumänien och Bulgarien, en bra bit till vänster på x-axeln vilket tyder på en hög grad av korruption. Mängden pressfrihet varierar dock stort, varför andra förklaringsmodeller är nödvändiga för att ge en heltäckande förklaring till korruptionen. Rumänien är markant sämst på oberoende media men avståndet mellan Bulgarien och det båda andra är också tydligt och ger en tydlig kontrast till de tre nordiska länderna som fick så likt resultat. Detta talar för Camajns teori som säger att korrelationen mellan pressfrihet och korruption inte alls är särskilt påtagligt i länder med presidentstyre.

Allt detta talar för att vertikalt ansvarsutkrävande gör det avsevärt mycket svårare att bekämpa korruption än dess horisontella motsvarighet, åtminstone genom att öka medias oberoende. Det är farligt att dra allt för stora slutsatser om korruptionsskillnader mellan parlamentarism och presidentstyre men det ger ändå en antydning om att denna förskilnad är relevant i någon utsträckning.

Slutligen bör nämnas att samtliga av dessa länder är medlemmar i Europeiska unionen. För att få träda in som medlemsland måste kandidatlandet uppfylla Köpenhamnskriterierna som bland annat lyfter att oberoende press ska finnas. Hur stor påverkan detta har på resultatet är svårt att avgöra och vidare forskning bör uppmuntras att problematisera detta. Det är tänkbart att korrelationen blir svagare om fler och mindre lika länder finns med i undersökningen.

5.2 Social tillit

Det råder utan tvekan ett signifikant positivt samband mellan tillitsvariabeln och korruptionsindexet i graf 2. Korrelationskoefficienten är 0.84 vilket är nära ett perfekt linjärt samband. Om vi tittar närmare på de olika ländernas värden på tillitsvariabeln så ser vi att resultatet ligger i linje med Rothsteins och Uslaners artikel. De nordiska länderna presterar på topp medan många relativt unga länder, främst de som tidigare var en del av Sovjetunionen, ligger i botten. Precis som deras teori tycks kunna förklara så är det inte alldeles lätt att etablera nya reformer och kulturer. Det är inte orimligt att anta att misstron och misstankar om korruption lever kvar i de forna sovjetiska länderna, som för inte så länge sedan var en del av en diktatur. Det verkar snarare rimligare att en viss sorts kultur lever kvar i dessa länder, som också har mycket lågt värde på CPI.

Det är inte helt okomplicerat att fastställa att hög social tillit leder till låg korruption. Lika gärna kan det kausala sambandet gå i motsatt riktning, det vill säga att låg korruption leder till högre tillit bland medborgarna. Klart är i varje fall att de båda fenomenen är tätt sammanlänkade. Mest sannolikt är antagligen att det kausala sambandet går i båda riktningar, det vill säga om det råder låg korruption så kan det leda till högre tillit och vice versa.

Svårigheten ligger i att exakt bestämma vad som leder till vad och att avgöra vilka förutsättningar som är generaliserbara när det kommer till att ge rekommendationer för att förhindra korruption. Även om regressions sambandet är tydligt så verkar det finnas utrymme för alternativa tolkningar. Kanske hade det räckt med att komplettera med en jämförelse av jämlikhet för att ge ytterligare stöd för teorin.

Man kan också hypotetisera om andra förklaringar till vad länder som avviker mycket från snittet i tillitsvariabeln har gemensamt. Länder som Tyskland, Storbritannien, Frankrike, Ungern och Bulgarien i Östeuropa har alla utmärkt sig i det senaste EU-valet med nationalistiska och främlingsfientliga partier. Detta skulle kunna ses som ett uttryck av frustration och missnöje. Vad anledningen till denna avvikelse är ligger dock utom ramen för den här uppsatsen att ta reda på, men en studie som tar hänsyn till etnisk och kulturell mångfald skulle kanske bidra med förståelse om hur konflikter och misstro uppstår bland befolkningen. Sverige, som ofta lyfts fram som ett lysande exempel på en lyckad välfärdsstat, var i princip etniskt homogent när välfärdsstaten byggdes ut. I dag är dock inte heller Sverige skonat från ett starkt främlingsfientligt parti i parlamentet.

5.3 Förtroende till parlament

Ifall man börjar med att se på graf 3 ser man direkt att det råder ett samband. Korrelationskoefficienten är 0.79 vilket indikerar ett starkt positivt samband. Detta betyder att vi kan ge beviskraft till Anderson & Tverdovas teori och styrker därmed denna. Däremot kan det inte sägas råda ett perfekt samband utan en viss spridning existerar varav vissa utstickande länder kan vara intressanta att analysera närmare.

Forskarna antog att det existerar ett kulturellt filter vilket kan vara mer eller mindre accepterande gentemot korruption. Detta skulle i sådana fall göra sambandet mellan befolkningens förtroende till parlamentet och CPI mindre tydligt. Alltså riskerar befolkningen att ha fortsatt hög tillit trots att landet genomsyras av korruption. Kan detta delvis förklara den spridning på vissa länder grafen påvisar?

Denna teori tror vi däremot generellt inte har en avsevärd effekt på just denna studies urval, då EU-medborgare sannolikt ser korruption som något negativt som försämrar deras bild av parlamentet. Den skulle däremot kunna spela en större roll i länder med hög korruption då gåvor till tjänstemän ses en accepterad del av vardagen. Något intressant som man lägger märke till i grafen är hur Grekland, Italien och Ungern avsticker från sambandet då de trots en relativt hög korruption fortfarande har en onormalt hög tillit till parlamentet. Detta trots de senaste åren av korruptionsskandaler som uppdragats i landet på hög politisk nivå, vilket gav

upphov till upprörda protester runt om i EU. Också Italien ses av många som en korrupt stat som länge kämpat mot sin korruption. Det är möjligt att det i dessa länder har skapat en kultur som är mer tolerant till korruption vilket i det fallet skulle kunna stödja forskarnas teori, även om det utifrån denna graf bara handlar om spekulationer.

Sämst värde på tillitsvariabeln har Slovakien, Lettland och speciellt Bulgarien. Dessa länder är bland Europas fattigaste men också relativt nybildade demokratier från ett EU-perspektiv. Detta stödjer Anderson & Tverdovas teori om att övergången till demokrati kan vara en smärtsam process som också får sin inverkan på befolkningens tillit.

5.4 Effektivitet

I en vetenskaplig artikel av Luminita Ionescu (2010) görs en djupgående analys kring vilka huvudsakliga konsekvenser korruption kan ha på ett land och dess rättsystem. Artikeln eftersträvar att uppmärksamma länken mellan bedrägeri och korruption till en ineffektiv stat. En korrelation som enligt författaren är mycket starkt och som har flera beståndsdelar (Luminita Ionescu, 2010 s. 226).

För att skapa sig en bild av hur korruption kan förändra en stats effektivitet kan man titta närmare på de faktorer som tycks gå hand i hand med korruption. Försummande av demokratiska rättigheter är ett tydligt fenomen eftersom korruption fundamentalt vilar på ett orättvist rättsystem där en majoritet av befolkningen ofta diskrimineras (Ibid., s. 227). Denna orättvisa leder till ett lågt förtroende vilket tidigare i uppsatsen har konstaterats kunna påverka flera variabler. När människor känner sig orättvist behandlade blir de mindre benägna att följa och stödja samhällets regler. Vilket kan leda till att bedrägeri och skattefusk ökar inom både företag och privat vilket luckrar upp statens legitimitet och effektivitet.

Ett ojämlikt samhälle leder till en starkare känsla av grupptillhörighet där vissa i samhället kan ses tillhöra en annan grupp och därför exkluderas. Detta skadar vidare sammanhållningen i ett samhälle där effekterna kan mätas i att den offentliga sektorn försämras i samband med ökande korruption (Ibid., s. 227-228). När experter bedömer en stats effektivitet är kvaliteten på den offentliga sektorn något som spelar en viktig roll. Även i denna artikel dras en parallell till de nordiska länderna då det teoretiseras att den låga korruptionen som råder där kan spåras till en tradition av social och ekonomisk rättvisa (Ibid., s. 228). Hur byråkratin är uppbyggd i ett land kan enligt Ionescu ha en central roll för hur lätt korruption har att bita sig fast i en samhällsstruktur. Eftersom korruption gärna gömmer sig i dold eller onödigt komplicerad byråkrati menar forskaren att en mer transparent stat med mindre reglerande policys har ett bättre skydd mot korruption.

Korruption, ett lands ekonomi och statlig effektivitet menar Ionescu ofta uppträder i en samexistens där det är svårt att utläsa något kausalt samband. En stat med hög korruption är med stor sannolikhet också ett fattigt land som också rankas ha dålig statlig effektivitet (Ibid., s. 227). Detta leder till att det blir väldigt svårt för länder att effektivt minska korruptionen då de statistiskt nästan måste lösa landets ekonomiska problem och den statliga effektiviteten samtidigt. En anledning till detta samband är att kostnaderna för korruption är väldigt svåra att förutsäga, i fattiga länder kan det röra sig om stora summor som skadar landets ekonomi och hindrar den ekonomiska utvecklingen. Avslutningsvis poängterar forskaren svårigheterna med att utrota den speciellt stora korruptionen eftersom denna kan leva kvar trots omfattande åtgärder (Ibid., s. 228-229).

6 Slutsats och diskussion

Efter att ha avslutat analysen är vår huvudsakliga slutsats att vi kan validera de teorier som vi har presenterat. Korrelationen mellan våra variabler och korruptionsindex har varit stark, vilket också är vad vi kunde förväntade oss utifrån teorierna. Samtliga av dem lyckas förklara respektive graf på ett trovärdigt sätt och bör därför ses som användbara för fortsatt forskning inom korruption.

Samtidigt som alla teorier känns relevanta är det ingen som på egen hand helt lyckas förklara förekomsten av korruption. Detta säger oss att korruption, precis som vi misstänkte, är ett väldigt komplext ämne. Det har gjort oss mer uppmärksamma på att det inte räcker att endast ta hänsyn till en variabel för att förklara korruption.

Hade den här undersökningen gjorts med ett större urval av länder är det tänkbart att detta hade påverkat vårt resultat. Då vi har uteslutit icke-europeiska och icke-demokratiska länder är det möjligt att vi har missat samband som kan tänkas förekomma där. Hur detta hade påverkat vår analys är för oss omöjligt att förutspå men lämnar utrymme för framtida forskning. Samtidigt uppnådde vi vårt syfte, att testa teorier som förklarar korruption bland EU-länder. Att testa teorier som kan förklara korruptions förekomst i hela världen hade varit en helt annan uppsats och vi valde att på grund av begränsningar i tid och ord avgränsa oss till EU-27.

Korruption är ett mycket komplext fenomen och en kritik som kan föras fram är att en rent statistisk analys inte ger det djup som krävs för att förklara förekomsten av korruption. Vidare kan den statistiska undersökningen och de samband som vi påvisat egentligen inte säga något om kausalitet. Risken för nonsenssamband har varit ständigt närvarande i valet av variabler. Även om alla variabler visade sig vara signifikanta så har vi kunnat uppmärksamma inbördes varierande resultat. Hade vi gjort samma statistiska analys på alla världens länder så hade antagligen de här nyanserna försvunnit i mängden då det hade funnits ännu mer avvikande analysenheter. Detta kan ses som en fördel med vårt fokus på EU-länderna, det vill säga att de länder som vi undersöker faktiskt är jämförbara med varandra. Ytterligare en fördel med den statistiska metod som vi har använt oss av är att det gör det möjligt för vidare forskning att ta vid där vi slutade genom att undersöka nya variabler eller urvalsländer.

Ett sätt som vi skulle kunna utöka vår analys på är att vi skulle kunna ha med fler variabler i undersökningen. Den så kallade ginikoefficienten vilken bedömer den ekonomiska ojämnligheten hade varit en intressant variabel att ha med i analysen. Då hade vi kunnat föra

en djupare diskussion om variationen mellan länderna och antagligen skulle vi kunna dra tydligare slutsatser om hur de olika variablerna hänger ihop.

Att testa självständigheten hos rättsväsendet hade också varit ett intressant samband för framtida studier utifrån Camajs teori eftersom forskaren lyfter fram domstolsväsendets självständighet som en viktigt anledning till varför horisontellt ansvarsutkrävande leder till lägre korruption. Att titta närmre på hur *Checks and balance* kan användas som motmedel mot korruption hade därför varit en intressant vinkel på framtida forskning. Vidare hade det därför varit lämpligt att försöka validera detta antagande ytterligare i en mer utförlig studie av rättsväsendets koppling till korruption på ungefär samma sätt som vi försökt göra med pressfrihet.

Något som återkom bland de båda teorierna som är kopplade till social tillit respektive tillit till parlamentet, var de nordiska länderna. Dessa länder beskrivs som speciellt motståndskraftiga mot korruption med tesen att nordiska länder har en lång historia av jämlikhet. Det tycks stå klart att jämlikhet och social tillit är en essentiell del när det kommer till att bekämpa korruption. Alla metoder som inte tar hänsyn till detta är därför dömda att misslyckas. Samtidigt är tillit och jämlikhet, som vi har visat i teori och analysdelen, något som tenderar att vara beständigt över tid och således mycket svårt att förändra. I stor utsträckning handlar det om strukturella problem som också kräver strukturella åtgärder. Varje förändring i tillit och attityder är något som kan antas ta lång tid att förändra och när de väl har tagit fästa så är de i princip omöjliga att förändra. Ett tydligt exempel som vi har sett i graferna är att relativt unga demokratier fortfarande tampas med inbiten och envis korruption. Även om länders konstitutioner kopieras från välfungerande demokratier, till exempel har Tysklands konstitution använts som en förebild för stater i östra Europa, så har i vissa fall korruption kommit att bli mer regel än undantag.

En annan viktig slutsats för framtida forskning är att det är viktigt att komma ihåg att CPI egentligen bara är en samling av kvalificerade gissningar av experter och analytiker världen över. Det är till exempel ett faktum att Transparency International använder sig av olika källor beroende på var i världen som man har samlat in data. Avslutningsvis vill vi poängtera att det inte är en lätt uppgift att mäta korruption, men det är möjligt att CPI är det bästa verktyget i dag. Liknande forskning i framtiden bör dock förhålla sig kritisk till detta mått och ha förståelse för att korruption kan ha flera olika ursprung.

7 Referenser

Camaj, Lindita, 2013. "The Media's Role in Fighting Corruption: Media Effects on Governmental Accountability" *The International Journal of Press/Politics* 18(1):21-42.

Christopher J. Anderson and Yuliya V. Tverdova, 2003. "Corruption, Political Allegiances, and Attitudes Toward Government in Contemporary Democracies". *American Journal of Political Science* Vol. 47, No. 1 (Jan., 2003): 91-109

Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik. 401 s.

Rothstein, Bo, Eric M. Uslaner, 2006. "All for One: Equality, Corruption and Social Trust" *World Politics*, Volume 58 Issue 1. 2005, p41-72. 32p.

Luminta Ionescu, 2010. "The Relationship between Government Effectiveness and Corruption" *Spiru Haret University, Economics, Management and Financial Markets*. Volume 5(4): 226–231

Internetkällor

Samanni, Marcus. Jan Teorell, Staffan Kumlin, Stefan Dahlberg, Bo Rothstein, Sören Holmberg & Richard Svensson. 2012. *The QoG Social Policy Dataset*, version 4Apr12. University of Gothenburg: The Quality of Government Institute.

Kodboken finns att hitta i PDF-format på Quality of Governments hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://qog.pol.gu.se/data/datadownloads/qogsocialpolicydata>

Nationalencyklopedins hemsida, artikeln "Transparency International" av Li Bennich-Björkman . Hämtad 2015-01-05. [Elektronisk] Tillgänglig: www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/transparency-international

Nationalencyklopedins hemsida, artikeln "Robert D Putnam" av Martin Lindström. Hämtad 2015-01-03. [Elektronisk] Tillgänglig: www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/robert-d-putnam

Transparency Internationals hemsida, 2014. Hämtad: 2015-01-06. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.transparency.org/whoweare/organisation>